

historia

SANTIAGO SOBREQUÉS, UNA PERSONALITAT CABDAL

HISTORIADOR ESPECIALISTA EN HISTÒRIA MEDIEVAL

En ocasió del centenari del naixement del professor Santiago Sobrequés s'ha glossat gairebé exhaustivament la seva àmplia i completa personalitat en conferències, taules rodones, exposicions, llibres, articles periodístics... La *Revista de Girona* no podia quedar al marge de l'homenatge a un dels seus col·laboradors. Ja en el primer número de la Revista hi figura un article seu, sobre «El linaje de los Requesens». Aleshores era preceptiu en aquesta publicació utilitzar la llengua castellana

ENRIC MIRAMBELL I BELLOC > TEXT

Ens hem referit a l'àmplia i completa personalitat de Sobrequés. I en aquesta afirmació no hi ha cap mena d'exageració, ja que la seva activitat es desenvolupà en tots els aspectes en què pot fer-ho una persona: ciutadà compromès, amb totes les conseqüències; estudiós en profunditat; docent amb plena dedicació; investigador incansable; publicista no només per exposar el fruit de la recerca, sinó també per fer patent la seva ideologia i el seu pensament; inquiridor de la veritat; amatent espòs i model de pare de família.

La seva vida no va ser pas plana ni exempta d'obstacles, dificultats i incomprendiments. Tota la seva trajectòria es desenvolupà en temps d'instabilitat, de recels, de suspicàcies, de prevencions. Però la seva actuació no es torcè mai i, seguint el camí recte, va viure d'acord amb els seus principis i la seva ideologia.

Els anys d'aprenentatge

Destacà com a estudiant en el seu pas per l'Institut de Girona, on va cursar el batxillerat, i en les facultats de Filosofia i Lletres i de Dret de la Universitat de Barcelona, on es llicencià amb brillants qualificacions. També obtingué la màxima qualificació en la presentació de la seva tesi doctoral a la Universitat Central de Madrid, l'únic centre on llavors es podia obtenir el grau de doctor. La seva íntima i constant amistat amb Vicens Vives i el mestratge del medievalista Antonio de la Torre refermaren la seva vocació per la història i la seva especialització en l'edat mitjana, amb una particular atenció a les terres gironines, sense desentendre's de les problemàtiques globals.

Tota la seva trajectòria es desenvolupà en temps d'instabilitat, de recels, de suspicàcies, però la seva actuació no es torcè mai

ARXIU FAMILIA SOBREQUÉS

>> *Santiago Sobrequés i Vidal (Girona, 1911-1973).*

La tradició familiar l'inclinà a dedicar-se a la docència. Un cop superat el curs selectiu i els tres anys de pràctica docent en un institut, quan només li faltava una darrera prova per accedir a la càtedra, esclatà la guerra del trenta-sis. De moment, a tots els que estaven en aquella situació se'ls reconegué la condició de catedràtic, però la mobilització interrompé la seva activitat docent. Després de la campanya, el pas i repàs de la frontera, l'estada en un camp de concentració, l'obtenció d'avalis indispensables i la invalidació del seu reconeixement com a catedràtic, es va reincorporar a la docència, amb provisionalitat. Va fer noves oposicions a Madrid, amb tot el que això representava, i finalment va tornar a ser catedràtic de geografia i història.

Va viure un complicat itinerari de Màlaga a la Seu d'Urgell i a Figueres

fins que va aconseguir la plaça de Girona. Era una època de dificultats per als instituts, per la competència dels centres privats, amb emoluments escassos i deficiències dels locals i dels mitjans pedagògics, però malgrat totes les carències i mancances, amb Sobrequés va prevaler sempre la feina ben feta i l'exercici d'un magisteri eficaç i competent, cosa que ha estat unànimement reconeguda pels que passaren per la seva aula. La col·laboració científica amb l'Editorial Teide i l'autoria de llibres de text, que foren un notable auxiliar per als estudiants, representaren per a ell un complement per suplir el que la càtedra no li oferia.

Professional de la història

La vocació d'historiador no la satisfia només amb les classes de l'institut. Calia cercar una base en la recerca arxivística. Llavors no existia ni s'intuïa l'existència de la informàtica. Per inquirir en la documentació del passat calia realitzar un pelegrinatge pels arxius. Un dia a la setmana anava a Barcelona per investigar en l'Arxiu de la Corona d'Aragó. També feia recerca en els arxius de Girona, sempre amb incomoditats. Tant a l'Arxiu Diocesà, situat en el pis més alt del Palau Episcopal, com al de la Catedral, en el fons de les sales capitulars, hi feia un terrible fred a l'hivern i hi havia sempre moltes incomoditats, malgrat l'amabilitat i les atencions dels respectius arxivers. L'Arxiu Municipal tenia una instal·lació deficient i condicions semblants als eclesiàstics. L'Arxiu Històric Provincial, en curs de formació, després de la seva creació recent, estava situat en locals provisionals i de difícil accés i patia una manca de mitjans. Així s'anà omplint el seu elenc de fitxes, que eren el material previ a l'elaboració de la seva obra històrica: llibres, aportacions en annals i altres publicacions col·lectives, en congressos d'història, conferències i cursets.

Després de més de trenta anys de dedicació a l'ensenyament secundari i d'haver exercit, durant nou anys, la direcció de l'Institut de Girona, coincidint amb el transcendental moment del seu trasllat a les instal·lacions de les Pedreres, li arribà l'ocasió d'accedir a la Universitat. Primerament va ser un element essencial i imprescindible en

ARXIU FAMILIA SOBREQUÉS

>> El matrimoni Sobrequés-Callicó amb els fills, Jordi, Jaume, Maria Dolors i Calaia, el dia de Rams de 1954.

l'inici dels estudis universitaris en la nostra ciutat, i finalment, un cop superades les imprescindibles oposicions, obtingué la càtedra universitària, que pogué regentar durant ben poc temps a causa de la seva prematura i imprevista mort, precisament quan la seva vida de treball intens i de sacrificis continuats arribava al seu punt més dolç.

La seva vàlua científica va ser reconeguda amb el nomenament d'acadèmic corresponent de la Reial Acadèmia de la Història i vocal de la Comissió de Monuments. Fou elegit per formar part de la Comissió Organitzadora dels Congressos d'Història de la Corona d'Aragó.

A més de professional competent, recte i acreditat, va ser un ciutadà íntegre i una personalitat amb qui sempre es comptava quan a Girona s'empenia una activitat. Figurà entre els fundadors de l'Institut d'Estudis Gironins, del Cercle Artístic de Girona i de la

Llibreria Les Voltes. Va presidir uns anys el Grup Excursionista i Esportiu Gironí. Era assidu als partits de futbol a l'estadi de Vista Alegre.

La seva intensa activitat professional i científica no li impedí mantenir una gran dedicació a la família. No era un intel·lectual reclòs en els seus estudis i les seves investigacions i que es margina de tota la resta; tot el contrari, conreava les amistats i la vida social. Se'l podia trobar, passejant per la Rambla i a l'estiu per la Devesa, acompanyat de la seva muller i dels seus fills. No l'espantava ser el patriarca d'una família nombrosa. Cada nou fill que arribava representava haver d'incrementar el treball per augmentar els ingressos. Manifestava la seva satisfacció de veure's envoltat pels seus. Deia que gràcies al fet que s'havia hagut d'espavilar per sostenir el seu entorn familiar havia progressat en el seu currículum professional, que ser pare de sis fills havia contribuït al seu èxit professional.

En aquesta ocasió del centenari del naixement del doctor Sobrequés hem recordat un home bo, un excel·lent pare de família, un ciutadà honrat, compromès i disposat a aportar la seva col·laboració, un professor que ha fet escola, un investigador que desentrellà els secrets del passat, un historiador i publicista intel·ligent, clar i entenedor.

Enric Mirambell i Belloc és cronista oficial de la ciutat de Girona.

A més de professional competent, recte i acreditat, va ser un ciutadà íntegre i una personalitat amb qui sempre es comptava quan a Girona s'empenia una activitat